

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-404/14 Marie Matoušková pradėta byla

(*Nejvyšší soud* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose — Jurisdikcija ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimas ir vykdymas — Reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 — 1 straipsnio 1 dalies b punktas — Materialinė taikymo sritis — Paveldėjimo susitarimas tarp pergyvenusio sutuoktinio ir nepilnamečių vaikų, kuriems atstovauja rūpintojas — Kvalifikavimas — Reikalavimas, kad toks susitarimas būtų patvirtintas teismo — Priemonė, susijusi su tėvų pareigomis, arba priemonė, susijusi su paveldėjimu“

Santrauka – 2015 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo (trečioji kolegija) sprendimas

1. *Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose — Jurisdikcija ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimas ir vykdymas — Reglamentas Nr. 2201/2003 — Taikymo sritis — „Civilinių bylų“ sąvoka — Priemonės, susijusios su tėvų pareigų vykdymu — Nepilnamečių vaikų rūpintojo jų vardu sudaryto paveldėjimo susitarimo patvirtinimas — Itraukimas — Reglamento Nr. 650/2012 netaikymas*

(*Tarybos reglamento Nr. 2201/2003 1 straipsnio 1 dalies b punktas ir 3 dalies f punktas*)

2. *Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose — Jurisdikcija ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimas ir vykdymas — Reglamentas Nr. 2201/2003 — Jurisdikcija bylose dėl tėvų pareigų — Pareiškimai ne dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium (separacija) arba santuokos pripažinimo negaliojančia — Nepilnamečių vaikų rūpintojo jų vardu sudaryto paveldėjimo susitarimo patvirtinimas — Teismo, į kurį kreiptasi dėl paveldėjimo, jurisdikcija — Teismas, kuris nėra vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos teismas — Poveikio nebuvimas*

(*Tarybos reglamento Nr. 2201/2003 12 straipsnio 1 ir 3 dalys*)

1. Reglamentas Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinantį Reglamentą Nr. 1347/2000, turi būti aiškinamas taip, kad nepilnamečių vaikų vardu jų rūpintojo sudaryto paveldėjimo susitarimo patvirtinimas yra priemonė, susijusi su tėvų pareigomis, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 1 straipsnio 1 dalies b punktą, ir todėl patenka į šio reglamento taikymo sritį, o ne priemonė, susijusi su paveldėjimu, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 1 straipsnio 3 dalies f punktą, kuriai reglamentas netaikomas.

Iš tiesų teisnumą ir veiksnumą bei su tuo susijusius atstovavimo klausimus reikia vertinti pagal atskirus kriterijus, ir jų negalima laikyti pirminiais klausimais, nulemtais atitinkamų su jais susijusių teisinių sandorių. Taigi nepilnamečių vaikų rūpintojo paskyrimas ir jo veiklos kontrolė yra taip glaudžiai susiję, kad būtų netikslinga taikyti skirtingas jurisdikcijos taisykles pagal nagrinėjamo teisinio sandorio dalyką.

Todėl to, kad tokio paveldėjimo susitarimo patvirtinimo, kuris pagal valstybės narės teisę yra būtinas, kad šis susitarimas galiojūt, buvo paprašyta rūpintoją paskyrusio teismo, nagrinėjant paveldėjimo bylą, negalima laikyti aplinkybe, lemiančia šios priemonės priskyrimą prie paveldėjimo teisės taikymo srities. Reikalavimas gauti rūpintoją paskyrusio teismo patvirtinimą yra nepilnamečių vaikų statuso ir veiksnio tiesioginė pasekmė ir vaiko apsaugos priemonė, susijusi su vaiko turto administravimu, išsaugojimu ar perleidimu, kai įgyvendinama tėvų valdžia, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 2201/2003 1 straipsnio 1 dalies b punktą ir 2 dalies e punktą.

(žr. 30, 31, 38 punktus ir rezoliucinę dalį)

2. Pagal Reglamento Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančio Reglamentą Nr. 1347/2000, 12 straipsnio 3 dalį valstybės narės teismų jurisdikcijai taip pat priklauso kitos bylos dėl tėvų pareigų, nei nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, jeigu, pirma, vaikas turi esminį ryšį su ta valstybe nare, pavyzdžiui, dėl to, kad vienas iš tėvų pareigų turėtojų toje valstybėje narėje turi nuolatinę gyvenamąją vietą arba kad vaikas yra tos valstybės narės pilietis, ir, antra, teismų jurisdikcijai, teismui priėmus bylą savo žinion, aiškiai ar kitaip nedviprasmiškai pritarė visos bylos šalys ir ji labiausiai atitinka vaiko interesus.

Nepilnamečių vaikų vardu jų rūpintojo sudaryto paveldėjimo susitarimo patvirtinimo, pagal valstybės narės teisę būtino, kad šis susitarimas galiojūt, atveju Reglamento Nr. 2201/2003 12 straipsnio 3 dalimi galima pagrįsti teismo, į kurį kreiptasi dėl paveldėjimo, jurisdikciją patvirtinti paveldėjimo susitarimą, nors šis teismas nėra vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos teismas, su sąlyga, kad įvykdytos pirmiau nurodytos sąlygos.

(žr. 36, 37 punktus)